

Mnenje Evropskega odbora regij – Prenovitev Leipziške listine o trajnostnih evropskih mestih

(2020/C 440/20)

Poročevalec: Juan ESPADAS CEJAS (ES/PES)**POLITIČNA PRIPOROČILA**

EVROPSKI ODBOR REGIJ

Od Amsterdamskega pakta do prenovljene Leipziške listine

1. ugotavlja, da je evropsko sodelovanje na področju mestnih zadev po naravi različno: medtem ko je prenovljena Leipziška listina neposredno povezana z nacionalnimi mestnimi politikami in bo zahtevala več političnega usklajevanja na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, je nadnacionalna razsežnost agende EU za mesta, ki se je izkazala za inovativno orodje upravljanja na več ravneh, koristna za vključevanje mest v evropske politike;
2. pozdravlja zamisel o prenovitvi Leipziške listine v času nemškega predsedovanja EU v drugi polovici leta 2020 in podpira vključujočo delovno metodo, ki jo je uvedla nemška vlada, da bi pritegnila čim več akterjev;
3. želi spomniti na izjavo iz Bukarešte, ki so jo 14. junija 2019 sprejeli ministri, pristojni za mestno politiko, v kateri je bilo ugotovljeno, da je treba razviti funkcionalen odnos med novo Leipziško listino, agendo EU za mesta in teritorialno agendo po letu 2020;
4. zato poziva Evropsko komisijo, naj izkaže večjo politično zavezanost agendi EU za mesta in jo vključi v svoje sedanje usmerjevalne pobude, kot so zeleni dogovor ali digitalne pobude. Z mehanizmom za izvajanje zelenega dogovora bo treba v sodelovanju z lokalno ravni okrepiti konkretne ukrepe, pri tem pa kombinirati pristope od zgoraj navzdol s ključnimi pristopi od spodaj navzgor, da bi do leta 2050 postopoma dosegli zastavljene cilje;
5. poziva Evropsko komisijo, naj vzpostavi veliko tesnejšo povezavo med prihodnjo agendo za boljše pravno urejanje in agendo EU za mesta, s čimer bi upoštevala priporočila mestnih partnerstev. Zato bi bilo treba ocene teritorialnega učinka in učinka na mesta neposredno vključiti v predzakonodajne mehanizme posvetovanja, pa tudi v ocenjevanje evropskih politik in upravne poenostavitve (program REFIT);
6. opozarja, da je treba prilagoditi evropski semester, da bi bolje odražal izzive v mestih. Priporočila za posamezne države bodo ob kohezijski politiki glavna orodja za izvajanje zelenega dogovora, posebna vprašanja mestnih območij, kot so cenovno dostopna stanovanja, naraščajoča neenakost in dolgoročne naložbe, pa je treba upoštevati na ravni usklajevanja gospodarskih politik v Evropski uniji. Strategije za pametno specializacijo, integrirani razvoj mest in pravični prehod je treba uskladiti na lokalni ali regionalni ravni s teritorialnimi orodji, kot so strategije celostnih teritorialnih naložb;
7. poziva Evropsko komisijo, naj razvije koncept „aktivne subsidiarnosti“ kot dodaten korak k okreelitvi dialoga z mesti, pa tudi z metropolitanskimi območji in regijami, ter zaradi povezave agende EU za mesta s programom za boljše pravno urejanje. Zato bi bilo treba okrepiti sinergije z mrežo regionalnih središč (RegHub) v okviru Evropskega odbora regij;
8. podpira Evropski parlament pri razglasitvi izrednih podnebnih razmer in priznava, da so za doseganje ogljične nevtralnosti potrebna skupna prizadevanja in posebni ukrepi na lokalni ravni, kjer imajo mesta ključno vlogo. 75 % evropskega prebivalstva živi v mestih in približno 70 % evropskih emisij CO₂ nastaja v mestih. Mesta so del težav, v prenovljeni Leipziški listini pa bi bilo treba priznati, da so lahko gonilna sila sprememb in neposredni akterji pri izvajanju rešitev za svetovne izzive 21. stoletja;

9. meni, da bi morala prenovljena Leipziška listina postati politična priložnost, da mesta postanejo referenčna točka za praktično izvajanje različnih mestnih politik v vseh državah članicah, kar bi prispevalo k povečanju verodostojnosti evropskega projekta za državljane v njihovi najbližji okolici. Prenovljena listina mora pomeniti tudi nadaljevanje agende EU za mesta, ki je bila dogovorjena z Amsterdamskim paktom (2016), obe pa bi morali biti del procesa izvajanja Agende 2030 v lokalnih upravah za doseganje ciljev trajnostnega razvoja. Pri tem se lokalne in regionalne oblasti v Evropski uniji soočajo z raznolikimi izzivi in novimi globalnimi izzivi, s katerimi se je mogoče spopasti le s celostnim in večstopenjskim pristopom, podpora Evropske unije pa je tu nepogrešljiva dodana vrednost. Zato je treba načela Leipziške listine vključiti v sklepe Sveta v okviru nemškega predsedovanja EU (v drugi polovici leta 2020), ki jih bosta potrdila Svet za splošne zadeve in Evropski svet. Leipziško listino morajo podpisati države članice, mesta in Evropski odbor regij;

Preobrazbena moč evropskih mest za pospešitev doseganja ciljev do leta 2050

10. poudarja, da je treba najti pravo ravnovesje med tremi predlaganimi razsežnostmi za evropska mesta: povečanje produktivnosti ter ustvarjanje delovnih mest in bogastva v mestih in njihovih regijah, njegova pravičnejša porazdelitev med državljani, izboljšanje kakovosti našega okolja in izkoriščanje priložnosti, ki jih ponuja mestno življenje;

11. meni, da je pomembno poudariti vrednost dela, ki ga opravljajo različna mestna partnerstva, in vzpostaviti povezave med sedanjo agendo EU za mesta in prihodnjo prenovljeno Leipziško listino. Primer tega je delo, ki ga opravljajo partnerstva, kot je „mestna akademija za vključevanje“, ali pobuda Odbora regij „Mesta in regije za vključevanje“ kot platforma za župane mest in predsednike regij iz Evropske unije, ki želijo poudariti najboljše prakse;

12. opozarja, da imajo regije in mesta vodilno vlogo pri sprejemanju in vključevanju migrantov in beguncev v Evropi. Zato poziva, naj se z novo evropsko pobudo za mesta, ki jo je predlagala Evropska komisija, zagotovijo zadostna sredstva za podpiranje partnerstva za vključevanje migrantov in beguncev ter pobude OR „Mesta in regije za vključevanje“, da bi evropski državljani videli napredek v svojih mestih;

13. meni, da bi moral biti za izpolnitev ciljev Pariškega sporazuma in Konvencije županov o podnebnih spremembah eden glavnih ciljev prenovljene Leipziške listine spodbujanje inovativne mobilnosti, kar pomeni kombinacijo uporabe osebnih avtomobilov na električni pogon v mestih in spodbujanja alternativne multimodalne mobilnosti z nizkimi emisijami, ki bi se opirala na trajnostni javni prevoz, kot sta kolesarjenje in hoja, pa tudi politika trajnostne rabe zemljišč, ki se zavzema za zaježitev rasti mest, ter trajnostna in energetska sanacija evropskih stanovanj;

14. meni, da je še vedno izjemno pomembno, da Evropska komisija prek agende za mesta in države članice prek Leipziške listine s finančnimi spodbudami podprejo razvoj načrtov za trajnostno mobilnost v mestih, k čemur je že pozval leta 2010 v svojem mnenju o akcijskem načrtu za mobilnost v mestih;

15. poudarja, da je treba obravnavati pomembno vprašanje energetske sanacije stanovanjskega fonda in mreže pisarn ter poslovnih in industrijskih objektov;

16. ponovno poziva k oblikovanju akcijskega načrta na evropski ravni za cenovno dostopna stanovanja v Evropi;

17. meni, da je določitev ciljev trajnostnega razvoja OZN na mestnih območjih strateški okvir za izboljšanje kakovosti življenja državljanov, ki ga morajo mesta in regije upoštevati pri oblikovanju svojih politik. Mesta kot upravna raven, ki je najbližje državljanom, izvajajo politike, ki spreminjajo njihovo družbeno realnost in so ključni akterji pri uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja, zlasti cilja 11, ki je osredotočen na mesta, in cilja 17, ki krepi zaveznitva med vladami, zasebnim sektorjem in civilno družbo;

18. poudarja, da so ravnanje z odpadki in celovito gospodarjenje z vodnim ciklom, upravljanje emisij in izpustov, zmanjšanje porabe in izboljšanje energijske predelave, proizvodnja čiste in brezogljicne energije, obvladovanje vplivov skrajnih vremenskih pojavov, razvoj zelenih pasov in spodbujanje biotske raznovrstnosti ključni za izboljšanje trajnostnega razvoja mestnih območij. Lokalna uprava mora spodbujati krožno gospodarstvo, da bi preoblikovali naš proizvodni model in ustvarili nova, okolju prijazna delovna mesta, s čimer bi spremenili paradigmo tako, da bi lahko vzpostavili mesto prihodnosti. Sprememba paradigme pa ne bo mogoča brez programov usposabljanja na lokalni in regionalni ravni, da bi delovna mesta lahko prilagodili ekološkim prehodom;

19. meni, da sta krepitev biotske raznovrstnosti in vračanje narave v mestna okolja z zeleno infrastrukturo in sonaravnimi rešitvami, s čimer se spodbujata ekološka povezljivost in kakovost krajine v mestih in njihovi okolici, bistvenega pomena za odpravo nekaterih motenj in učinkov, ki jih povzročajo svetovne podnebne spremembe;

20. poudarja, da je treba spodbujati vključujoča mesta, ki upoštevajo boj proti družbenim neenakostim, digitalni razkorak ter staranje evropskega prebivalstva in demografske spremembe, kot je odseljevanje prebivalstva z nekaterih območij. Ta razsežnost vključevanja mora zajemati ukrepe za izboljšanje dostopa do stanovanj po sprejemljivi ceni, zagotavljanje splošne dostopnosti, boj proti energijski revščini, ustrezno vključevanja migrantov med domače prebivalstvo in boljše usklajevanje mobilnosti ljudi, zlasti mladih, med državami članicami z ustvarjanjem priložnosti za poklicni razvoj v državah z nižjim dohodkom na prebivalca. Poleg tega mora zagotavljati dostop do sistema zdravstvenega varstva in oskrbe ter sistema zanesljive preskrbe s hrano, vključno z osnovno oskrbo z vodo in sanitarno ureditvijo za celotno prebivalstvo, pri čemer je treba upoštevati okoliščine vsakega posameznika ali skupine, da bi se lahko krili s tem povezani stroški;

Temeljna načela prenovljene Leipziške listine

21. se strinja z naslednjimi načeli delovanja prenovljene Leipziške listine: celostni pristop, lokalni pristop, upravljanje na več ravneh in sodelovanje ter soustvarjanje. Vsa so povezana z načeli, ki usmerjajo kohezijsko politiko EU;

22. poudarja, da morajo biti s prihodnjo Leipziško listino seznanjena vsa mesta in občine v Evropski uniji in da bi bilo treba po njenih načelih opredeliti splošni okvir za nacionalne, regionalne in lokalne politike in strategije ter ustrezne evropske pobude, zlasti tiste z novim financiranjem v okviru zelenega dogovora;

23. ob upoštevanju potrebne prožnosti za prilagajanje ciljev evropske mestne agende dejanskim razmeram na posameznih območjih podpira predlog za ukrepanje na ravni „sosedstva“, saj bi to lahko bil ustrezen lokalni pristop k reševanju svetovnih izzivov. Vendar mora vsaka raven upravljanja prevzeti svoj del odgovornosti in pristojnosti za izzive na mestnih območjih (kakovost zraka, stanovanja, digitalizacija, finančni instrumenti) ob polnem spoštovanju načel subsidiarnosti in sorazmernosti;

24. se strinja, da se v prenovljeni Leipziški listini funkcionalna mestna ali metropolitanska območja upoštevajo kot prostor, ki prispeva k izvajanju celostnega teritorialnega pristopa in doseganju uravnoveženega teritorialnega razvoja v skladu s strategijami EU. Priporoča tudi, da se upoštevajo funkcionalna mestna in metropolitanska območja z lastnim institucionalnim okvirom in tudi tista, ki so s kohezijsko politiko povečala delovno dinamiko na metropolitanski ravni, kot je 2019 navedel v svojem mnenju Izzivi metropolitanskih regij in njihovo mesto v kohezijski politiki po letu 2020;

25. se strinja z načelom sodelovanja in soustvarjanja ter poziva, naj prenovljena Leipziška listina upošteva različne vrste mestnih naselij ob spoštovanju kulturnih in upravnih razmer ali pristojnosti posameznih držav članic. Poleg tega je bistveno, da prenovljena Leipziška listina državljanom omogoča, da sodelujejo pri oblikovanju in ocenjevanju mestnih politik, ki nanje vplivajo, kar velja tudi za državljanke, ki živijo v zaledju mestnih in metropolitanskih območij;

Krepitev vloge mest pri reševanju svetovnih izzivov

26. opozarja, da je leto 2020 močno zaznamovala svetovna pandemija COVID-19. Mesta in regije so se znašli na čelu prizadevanj za zaježitev zdravstvene krize, ki je prerasla v socialno in gospodarsko krizo. Zato morajo biti v središču upravljanja sklada za okrevanje in potrebujejo večjo evropsko finančno podporo, da bi še naprej dokazovali, da zmorejo reševati težave, ki jih je povzročila pandemija;

27. poziva, naj prenovljena Leipziška listina predlaga ambiciozen in konkreten časovni načrt za njeno izvajanje v mestih in naj v okviru ciljev trajnostnega razvoja uporabi lokalne agende za mesta, zlasti rezervo Evropskega sklada za regionalni razvoj v višini 6 %, ki je namenjena celostnemu trajnostnemu razvoju mest (celostne strategije za trajnostni urbani razvoj). Poleg tega bi bilo treba z evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi financirati „lokalizacijo ciljev trajnostnega razvoja“, ki jih uresničujejo mesta in regionalne oblasti, zlasti na področju politike trajnostne mobilnosti in javnega prevoza ter sanacije stavb za boj proti energijski revščini, zagotavljanje splošne dostopnosti, odpravljanje socialne ranljivosti in spodbujanje socialnega vključevanja v prikrajšanih četrtih mest. Lokalni organi morajo imeti možnost, da hitreje in neposredno upravljajo sredstva, dodeljena državam in regijam. Pogoj za doseg tega cilja je okrepitev prizadevanj za usposabljanje v sodelovanju z univerzami in gospodarstvom;

28. poziva Evropsko komisijo, naj zaradi spremljanja naložb in dosežkov številnih nacionalnih, regionalnih in lokalnih mestnih programov razvije nov skupni referenčni okvir s skupno terminologijo, kazalniki in metodologijo, ki omogočajo usklajevanje med upravami, vzajemno učenje in primerjalno analizo med območji, pa tudi vključevanje mest v pripravo proračunov za njihov razvoj;

29. poziva Evropsko komisijo, naj upošteva dejstvo, da so obsežne politike socialne in ekološke preobrazbe, ki jih spodbuja zeleni dogovor, prednostna naloga in jih je treba izvajati s konkretnimi ukrepi na mestni in regionalni ravni, zato naj s tem povezane naložbe ne bi štele v javni primanjkljaj držav članic in zanje ne bi smele veljati omejitve glede zgornje meje za odhodke, ki jih države članice določijo lokalni upravi v okviru trenutno veljavnih programov proračunske stabilnosti in primanjkljaja;

30. izraža zadovoljstvo, da je bila v prenovljeni listini priznana bistvena vloga urbanističnega prostorskega načrtovanja, da bi dosegli trajnostni razvoj mest in se zlasti osredotočili na zmanjševanje obsega izkoriščanja zemljišč, raznolikost delovanja novih oblik proizvodnje, diverzifikacijo proizvodnje in nove oblike bivanja, cenovno dostopna stanovanja in izvajanje politike javne rabe zemljišč;

31. meni, da bi morala digitalna preobrazba voditi k boljši „digitalni koheziji“ v Evropi, tako za njene državljane kot za njena območja. Spremeniti je treba pogled in se bolj kot na tehnologijo osredotočiti na človeka, v skladu s sloganom „poveži se, spodbujaj, podpiraj“: združiti je treba moči, da bi spodbudili trajnostno digitalno preobrazbo v mestih in skupnostih. Težiti je treba k bolj celostni zasnovi digitalnega mesta, v katerem so digitalne inovacije sredstvo in ne cilj ter jih spodbujajo podjetništvo v javnem sektorju in zasebna podjetja, ki zagotavljajo rešitve, prilagojene obstoječi in novi tehnologiji. Čeprav digitalizacija mestom in njihovim prebivalcem ponuja dobre priložnosti, je treba mestom pomagati pri boljšem predvidevanju in odpravljanju negativnih stranskih učinkov procesov digitalizacije;

32. predlaga, naj prenovljena Leipziška listina vključuje potrebo, da se v okviru strategij za pametno specializacijo, ki se pripravljajo na regionalni ravni v okviru kohezijske politike, razvijajo procesi pametne specializacije na lokalni ravni ter integrirani načrti za gospodarsko in lokalno preobrazbo, ki omogočajo razvoj pametnih mest in pametnih vasi;

33. meni, da so mesta, tudi manjši in srednje veliki kraji, ključni akterji pri spopadanju z velikimi evropskimi družbenimi in okoljskimi izzivi (zdravje, prehrana, energija, promet, podnebne spremembe, biotska raznovrstnost, vključevanje in varnost). Vendar je nujno posodobiti vlogo lokalnega javnega sektorja v gospodarskem razvoju, ki temelji na pristopu spodbujanja podjetništva, usmerjenega v poudarjanje vloge tega sektorja pri soočanju z novim izzivom svetovnega upravljanja;

34. v zvezi s tem pozdravlja dejstvo, da je novi program za strukturne reforme v pristojnosti komisarke za regionalno politiko, saj bi bilo treba omogočiti, da bi bila ta program in predlog njegovega proračuna za obdobje 2021–2027 del glavnega instrumenta za izboljšanje institucionalnih zmogljivosti in strukturnih reform mest v vseh elementih, ki niso upravičeni do sredstev iz strukturnih skladov;

35. poudarja, da je ena glavnih dodanih vrednosti agende EU za mesta podpora izmenjavi znanja o mestnih vprašanjih med evropskimi, nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi institucijami, ki velja za mehanizem za izmenjavo primerov najboljše prakse;

36. poleg tega meni, da bi morala prenovljena Leipziška listina vključevati že obstoječe mehanizme in metodologije trajnostnega razvoja mest v EU, ki pogosto niso med seboj povezani, kot so med drugim pobuda za pametna mesta in skupnosti, Konvencija županov za podnebje in energijo ali referenčni okvir za trajnostna mesta;

Okrepljena agenda EU za mesta, ki podpira novo Leipziško listino

37. opozarja na tri stebre agende EU za mesta (boljše pravno urejanje, boljše financiranje in boljše znanja), opredeljene v Amsterdamskem paktu, predvsem pa bi bilo treba razviti postopek za izvajanje teh stebrov. Opredeliti bi bilo treba tudi vlogo različnih deležnikov;

38. poudarja, da je treba okrepiti povezave med mesti in podeželjem ter vsa mestna območja obravnavati skupaj z njihovo okolico, ki pogosto zajema funkcionalna podeželska območja, da bi dosegli bolj celosten in integriran pristop in vsem, ki živijo v mestih in metropolitanskih območjih, zagotovili razvojne možnosti;

39. meni, da bi morala prenovljena Leipziška listina priznavati prizadevanja vseh mest in lokalnih oblasti, vključenih v 14 mestnih tematskih partnerstev. Poleg tega je treba kot jasen znak uspešne agende EU za mesta pozdraviti pripravljenost nekaterih partnerstev, kot je partnerstvo na področju migracij in beguncev ali partnerstvo za mobilnost v mestih, da nadaljujejo delo še po triletnem obdobju. Vendar bi bilo treba zagotoviti potrebna sredstva, kakor tudi učinek in skladnost prihodnjih ukrepov;

40. predlaga seznam konkretnih priporočil za premagovanje teh izzivov in izboljšanje izvajanja agende za mesta:

- prihodnja partnerstva morajo biti sestavljena popolnoma pregledno, ob sodelovanju mest in v skladu z velikostjo mesta po prenovljeni Leipziški listini. Tudi ukrepe bi bilo treba osredotočiti na tri stebre (boljše pravno urejanje, boljše financiranje in boljše znanja);
- sedanji seznam horizontalnih tem še vedno velja in bi se lahko uresničeval s pilotnimi ukrepi, pri katerih bi sodeloval en član iz vsakega partnerstva, da bi ustvarili ravnovesje med evropskimi institucijami ter nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi oblastmi. Izjemno pomembno je, da se pristojne službe Komisije in držav članic tesneje vključijo v tematska partnerstva, zlasti ko se začne izvajati novo partnerstvo. S tem se bo povečala prepotrebna odgovornost Komisije in držav članic;
- okrepiti je treba sinergije med različnimi ukrepi prihodnjih partnerstev, da bi se izognili silosnemu pristopu in uskladili izvajanje ukrepov;
- ideja za krepitev politične podpore na lokalni ravni bi lahko bila organizacija vrha lokalnih oblasti, vključenih v agendo za mesta, ki bi delovale kot ambasadorji in bi lahko izrazile svoje mnenje v političnih razpravah z Evropsko komisijo in državami članicami;
- Evropska komisija bi se morala v okviru stebra za boljšo pripravo zakonodaje zavezati, da bo upoštevala priporočila partnerstev med mesti. Partnerstva bi tako lahko organizirala delavnice, na katerih bi sodelovali strokovnjaki in obravnavali konkretne spremembe direktiv, uredb in politik EU. Rezultate partnerstev bi bilo treba redno predstavljati in o njih razpravljati v Evropskem parlamentu in Svetu, da bi se bolje upoštevali pri pripravi evropske zakonodaje;

- meni, da bi morala večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 in evropska pobuda za mesta, ki jo je predlagala Evropska komisija v okviru prihodnje uredbe o Evropskem skladu za regionalni razvoj, zagotoviti stabilno financiranje za kritje operativnih stroškov udeležbe mest v agendi EU za mesta;
- Eurostat bi moral biti bolj vključen v delo partnerstev, ki bi lahko spodbudila razpravo o kvalitativnih podatkih, ki so na voljo na regionalni in lokalni ravni ter na ravni funkcionalnih mestnih območij, ter o njihovi pripravi;
- agendo za mesta in partnerstva je treba tudi bolj povezati z delom Skupnega raziskovalnega središča (JRC) in njegovega Centra znanja za teritorialne politike v Seville, kot je poročilo o prihodnosti mest, pripravljeno v okviru pobude Urban Data Platform Plus;
- glede na programsko obdobje po letu 2020 in v širšem kontekstu onkraj strukturnih skladov bi lahko Evropska komisija razmislila tudi o pripravi finančnega programa za pilotne ukrepe za pripravo predlogov, ki so se pojavili v okviru partnerstev med mesti;
- Evropska komisija bi morala začeti komunikacijsko kampanjo za razširjanje rezultatov agende EU za mesta, vključno z boljšim poročanjem o koristih, ki jih prinašajo partnerstva, na posebnem spletišču Futurium. Prav tako bi morala vlagati v pridobivanje znanja, razširjanje najboljših praks, priročnikov, orodij in časovnih načrtov, oblikovanih v okviru agende EU za mesta.

Spremljanje izvajanja prenovljene Leipziške listine

41. poziva nemško predsedstvo EU, naj uradno prizna vlogo Odbora regij pri prenovljeni Leipziški listini v skladu z Amsterdamskim paktom, po katerem naj bi Odbor regij kot posvetovalni organ EU, ki uradno zastopa evropske regije in občine, prispeval k nadaljnjemu razvoju agende EU za mesta;
42. predlaga, da države članice – ali ravni upravljanja, pristojne za mestno politiko, kadar zanjo ni pristojna nacionalna raven – v sodelovanju z Evropsko komisijo vsaka tri leta pripravijo poročila o tem, kako je Leipziška listina vključena v njihove nacionalne ali regionalne mestne politike, in da poudarijo, kako evropske politike in financiranje, zlasti kohezijska politika, podpirajo načela in cilje Leipziške listine;
43. opozarja, da mora imeti Evropska komisija še naprej pomembno vlogo pri usklajevanju in izvajanju agende EU za mesta in Leipziške listine. V zvezi s tem je treba opozoriti na predlog o imenovanju podpredsednika za medinstitucionalne odnose in predvidevanja za koordinatorja agende za mesta, ki bi skrbel tudi za tesno povezavo z agendo za boljše pravno urejanje. Takšno usklajevanje bi tudi preprečilo razdrobljen pogled na mesta in mestno razsežnost, ki ga imajo politike, ki izhajajo iz strokovne perspektive posameznih generalnih direktorats;
44. poziva, naj Svet za splošne zadeve sprejme obvezne sklepe, s katerimi bi zagotovil, da bo prenovljena Leipziška listina, po tem, ko jo bo 30. novembra 2020 sprejel neformalni svet ministrov, pristojnih za razvoj mest, v največji možni meri zavezujoča za EU, države članice ter lokalne in regionalne oblasti. To bi bilo treba združiti s pozivom, naj prihodnja predsedstva Sveta v svojih delovnih programih nadaljujejo razprave o agendi za mesta.

V Bruslju, 14. oktobra 2020

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS